

ЗДРАВЉЕ

Гласило Синдиката запослених у здравству и социјалној заштити Србије • 20 децембар 2009. • број 75

**ЗДРАВЉЕ, ЉУБАВ И СРЕЋУ
У 2010. ГОДИНИ
ЖЕЛИ
ПРЕДСЕДНИЦА
БРАНИСЛАВА ПЛАНЧАК**

НЕИСПУЊЕНА ОБЕЋАЊА

Много незадовољства се накупило у овој години. То је још једна година неиспуњених обећања. Оно што је теже од неиспуњених обећања је стална неизвесност која појачава осећај несигурности али и незадовољства.

Номиналне зараде нису смањене, али реално су знатно опале. Смањена су и права запослених. Наше активности ће свакако бити у правцу да се тај тренд бар заустави али ћемо настојати да се боримо за бољи стандард запослених у здравству и социјалној заштити Србије.

Интензивно смо радили на усаглашавању текста Посебног колективног уговора за здравствену делатност са Министарством здравља, али нажалост овај уговор још увек није закључен. Чекамо мишљења Министарства рада, Министарства финансија, законодавства и Завода за здравствено осигура-

ње. Одговлачење нас иритира и свакако ће одредити карактер односа Синдиката према министарствима и Влади Србије.

Ову годину обележили су незаконити и антисиндикални поступци појединих директора у установама здравства и социјалне заштите Србије. Иако су то појединачни случајеви, забрањују настојање да се онемогући рад Синдиката. Због те осиноности биће посла за Социјално-економски савет, Владу РС али и странке. Мораћемо да утврдимо да ли је то став одређене странке или појединачни став. У неким случајевима бићемо принуђени и на подношење кривичних пријава.

Иако смо стално указивали на међусобну неусаглашеност закона којима се регулишу права запослених, пре свега из области зарада, ни до данас није повучен, нити измењен Закон о платама у јавним службама. Због тога није

прихваћено да се Посебним колективним уговором за здравствену делатност утврди начин остваривања права запослених на део зараде по основу радног учинка. На тај начин онемогућава се онима који више и боље раде да више и зараде.

То је само део проблема са којим смо се суочавали у овој години, а које ћемо морати да решавамо у наредној. Не очекујемо да буде много боље, али очекујемо много више одговорности на свим нивоима власти.

Захтевамо и контролу трошења средстава пореза и доприноса за све намене, а не само када су у питању права запослених и грађана.

Очекујемо да социјални дијалог постане стварни, изграђени систем односа између социјалних партнера како у установама, делатностима, тако и на нивоу целе Републике.

Члановима Синдиката и њиховим породицама желим добро здравље и бољи живот у 2010. години.

**Председница
др Бранислава Планчак**

НОВОГОДИШЊЕ ЖЕЉЕ

Сумирајући синдикалну 2009. годину, прати ме осећање затишја пред буру.

Чувена СЕКА била је снажно покриће онима који су кројили буџет и уместо новогодишњих конфета сипали ледено иње по нама. Стегле су нас замрзнуте плате, а требало је да нас опусте махање белим шенгеном. Успешно завршена рационализација у здравству била је увод у РЕФОРМУ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ. Дефинишу се обавезе запослених, као да их до сада нисмо извршавали.

А, ми? Одговорни и радни какви је смо, покушавамо својим ентузијазмом да превазиђемо пропусте који прате реформу (недорађене правилнике, непостојеће стандарде, непредвиђене ситуације...). Никада, па ни сада, нисмо радили само онолико колико су нас плаћали, већ онолико колико су знање и савест налагали.

Верујем да ће запослени у здравству и социјалној заштити каналисати своје потребе и имати снаге да се, као и много пута до сада, боре за њихову реализацију.

Велико задовољство ми пружа са знање да смо урадили врло значајне послове када је у питању уређење наше организације, јер смо на прагу доношења новог Статута. Уколико послед-

њих дана 2009. или првих дана 2010. године угледамо и Посебан колективни уговор за здравство Србије, знаћемо да смо урадили добар посао.

Жеље за 2010. годину, усмерићу на оно најважније:

- девојкама и момцима нашег Синдиката желим да сретну љубав свог живота;

- младим паровима - радост бебиног плача;

- свима - да осетимо да смо на правом месту кад погледамо нечије очи...

... Нека Деда Мраз и његови патуљци ураде све тешке послове у 2010. години, а нама нека оставе да организујемо синдикалне излете у Солун, Будимпешту, Беч...

**др Дуња Циврић, председница
Покрајинског одбора Синдиката
запослених у здравству
и социјалној заштити Војводине,
члан Републичког одбора**

ЛОГИЧНО

Иза нас је 2009. година, која никога није оставила равнодушним. Верујем да не постоји породица без незапосленог, отпуштеног, па и оболелог члана. Обећава нам се боља година - 2010: деци распуст четири недеље зарад скијања (не знам ко ће га платити), а нама сигуран грип, вакцине и вероватни улазак у ЕУ, што ме посебно радује. Логично би било да када испоштујемо све законе ЕУ, постигнемо и стандард и остваримо зараде као запослени у ЕУ. Што се тиче запослених у здравству, сигурна сам да немају ништа против напорног рада, али и адекватних плата и услова рада (уосталом као и у ЕУ). То свакако подразумева и поштовање права на социјални дијалог, колективно преговарање и поштовање права на социјални дијалог, колективно преговарање и поштовање дугговореног и потписаног. Лично, од "Деда мрза" очекујем да након петогодишњих преговарачких мука (напокон) и он помогне усвајање ПКУ за здравствену делатност, а свим запосленима у здравству, њиховим породицама, чланству Синдиката запослених у здравству и социјалној заштити Србије, као и синдикалним колегама желим добро здравље, личне и пословне успехе уз одмрзавање плата и замрзавање цена.

**Весна Поповић,
члан Републичког одбора
председница Моравичког округа**

ПРЕВЕНТИВНО-РЕКРЕАТИВНИ ОДМОРИ

Комисија репрезентативних синдиката за превентивно-рекреативне одморе запослених у здравству, у складу са Споразумом и Правилником, извршила је расподелу

места превентивно-рекреативних одмора по окружима-граду за период фебруар-април 2010. године.

Комисија је извршила расподелу 1.000 места за све запослене у здрав-

ству Србије у РХ центрима Србије, и то: Институт за лечење и рехабилитацију "Нишка бања", Ниш; Специјална болница за рехабилитацију Ивањица; Бања "Јунаковић" Апатин.

Предстоје активности на расподелу права по установама здравства.

Цео поступак расподеле права и утврђивање корисника на нивоу округа-града и установа спроводе комисије састављене од представника репрезентативних синдиката на тим нивоима.

Уговорена цена аранжмана садржи и боравишну таксу и осигурање.

Под истим условима одморе могу користити и чланови породице.

Стандардни садржаји којима располажу РХ центри на располагању су корисницима превентивно-рекреативних одмора.

Очекујемо да читамо ваше импресије у наредним бројевима листа "Здравље".

ЗАКОНИ И МИШЉЕЊА

Из Кривичног законика
("Сл. гласник РС", бр. 85 / 2009)

СПРЕЧАВАЊЕ ПОЛИТИЧКОГ, СИНДИКАЛНОГ И ДРУГОГ ОРГАНИЗОВАЊА И ДЕЛОВАЊА

Члан 152.

1) Ко свесним кршењем закона или на други противправан начин спречи или омета политичко, синдикално или друго организовање или деловање грађана или деловање њихових политичких, синдикалних или других организација, казниће се новчаном казном или затвором до једне године.

2) Ако дело из става 1. овог члана учини службено лице у вршењу службе, казниће се затвором од три месеца до три године.

НОВИ СТАТУТ

На основу Одлуке Републичког одбора, Статутарна комисија је припремила радни текст новог статута Синдиката запослених у здравству и социјалној заштити Србије.

Одлука о изради новог статута донета је као израз потребе да се потпуније и прецизније уреди организованост Синдиката, да се елиминишу фактори који ограничавају редовно функционисање Синдиката и његових органа, да се осавремени организација не мењајући основни концепт организације и његова суштина.

Синдикат је и даље добровољна, самостална, демократска и независна интересна организација запослених, која, на начелима узајамности и солидарности, остварује, штити и унапређује радне, економске, социјалне и професионалне интересе и права својих чланова.

Статутарна комисија је у току рада имала у виду сва искуства и све синдикалне и животне ситуације које су указивале шта све треба мењати и правно регулисати.

То није био нимало лак задатак. Морало је да се води рачуна и о Закону о раду и подзаконским актима који регулишу ову област.

У жељи да се припреми што бољи, свеобухватнији акт, одржано је и не-

колико заједничких састанака Статутарне комисије и Председништва.

Након разматрања, текст новог статута биће упућен Републичком одбору, који ће по утврђеним правилима организовати јавну расправу у окружину, граду Београду и покрајинама. Након сумирања резултата јавне расправе Републички одбор ће утврдити предлог за разматрање и усвајање на ванредној Скупштини Синдиката.

СТИМУЛАЦИЈА БЕЗ КОМЕНТАРА

Управни одбор Републичког завода за здравствено осигурање донео је крајем септембра 2009. године Правилник о изменама Правилника о условима, критеријумима и мерилима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга и за утврђивање накнаде за њихов рад за 2009. годину.

Наведеним изменама, између осталог, утврђено је право и обезбеђена средства на стимулативни део накнаде изабраним лекарима, стоматолозима и медицинским сестрама које раде у тиму са изабраним лекарима, односно стоматолозима под условом да изабрани лекар има најмање 60 одсто опредељених осигураних лица у односу на прописану границу.

"Стимулативни део накнаде изабраном лекару и изабраном стоматологу износи нето 3,00 динара месечно, а медицинским сестрама из става 1. овог члана износи нето 1,20 динара месечно по осигураном лицу које је потписало изјаву да бира изабраног лекара, односно изабраног стоматолога.

Уколико је изабрани лекар, односно изабрани стоматолог одсутан са рада у случајевима који су утврђени општим актом о начину и поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања, право на стимулативни део накнаде из става 2. овог члана има лекар, односно стоматолог који привремено замењује изабраног лекара, односно изабраног стоматолога."

О ЧЕМУ СЕ РАЗГОВАРАЛО СА ММФ-ОМ

1. До 2015. године, учешће средстава исплаћених за нето пензије биће смањено до нивоа од 10 одсто БДП;

2. Пензије ће у 2010. години бити замрзнуте на нивоу из 2009. године. Усклађивање пензија у 2011. години зависиће од опоравка економије Србије;

3. Задржавање старосне границе на нивоу 65 година за мушкарце и 60 година за жене, након што она достигне тај ниво 2011;

4. Подизање старосне границе за пун стаж са 53 на 58 година, за оба пола;

Постепено подизање старосне границе за одлазак у пензију са навршеним пуним стажом, са 53 на 58 година

старости, за оба пола, у две фазе:

- Прва фаза траје у периоду од 2011 - 2019. године, старосна граница се подиже за по четири месеца годишње, до нивоа од 56 година;

- Друга фаза траје у периоду од 2020 - 2023. године, старосна граница се подиже за по шест месеци годишње, до нивоа од 58 година.

5. Подизање дужине захтеваног стажа за жене са 35 на 38 година; Захтевани пун стаж за жене подиже се, са садашњих 35 година, за четири месеца годишње на 38 година у периоду 2011 - 2019. године.

6. Постепено смањење процента стажа који се додаје женама, приликом израчунавања висине пензије;

Процент додатог стажа постепено се смањује са 15 одсто на шест одсто, у периоду од 2011. до 2019. године.

7. Постепено подизање старосне границе за породичну пензију:

Старосна граница за породичну пензију подиже се за по пола године годишње, са 55 на 58 година за мушкарце, односно са 50 на 53 године живота за жене, у периоду 2012 - 2020. година.

8. Преиспитивање стажа са увећаним трајањем (тзв. бенефицираног стажа);

9. Биће дефинисан начин решавања проблема у пензијском осигурању пољопривредника;

10. Јачање активности везаних за прикупљање доприноса (укључујући и централни регистар).

РАДНО ПРАВО

ЗАШТИТА СИНДИКАЛНИХ ПРЕДСТАВНИКА

(Члан 188. Закона о раду)

Не може се, због непотписивања анекса уговора о раду, отказати уговор о раду тужиоца који је на функцији представника синдикалне организације, ако би применом тог анекса био стављен у неповољнији положај.

Из образложења

Према ратификованој Конвенцији Међународне организације рада бр. 135 о заштити и олакшицама које се пружају представницима радника у предузећу, и Препоруци бр. 143 о радничким представницима, раднички представници уживају заштиту од сваког штетног поступка по њих, а посебно отпуштања с посла. Према одредби члана 51. Општег колективног уговора, председник, члан органа организације синдиката, председник подружнице (представници организације синдиката) за време обављања функције, ако поступа у складу са законом или колективним уговором, не може да се распореди на друго рад-

но место ако је то за њега неповољније и да се утврди престанак потребе за његовим радом, или да се на други начин стави у неповољан положај. Одлуком Уставног суда утврђено је да је неуставан само први део члана 51. Општег колективног уговора који пружа заштиту синдикалним представницима у року од две године по престанку њихове функције.

У нижестепеним одлукама нису узети у обзир наведени прописи, па је

испитивано само да ли је послодавац понудио тужиоцу закључивање анекса уговора о раду под измењеним условима из оправданих разлога, а није на поуздан начин утврђено да ли је у време доношења побијане одлуке тужилац био на функцији представника организације синдиката, те да ли би применом анекса са изменама и допунама уговора о раду био стављен у неповољнији положај.

(Решење Врховног суда Србије, Рев. II 66/2006 од 20.4.2006. године)

ИЗ ШТАМПЕ

ПРАВА РАДНИКА СУ ЗНАТНО УГРОЖЕНА

Републички заштитник грађана Саша Јанковић оценио је да су данас у Србији знатно угрожена права из радног односа, јер се прописи у тој области у великој мери не поштују или се формално поштују.

- Суштински, радници се остављају без начина да ефикасно заштите своја права и због тога се и највећи број притужби институцији заштитника грађана односи управо на остваривање права на рад и других права из радног односа - изјавио је Јанковић новинарима у Новом Саду.